

Usgors in winterkleed.

Toen we de tweede maal gingen kijken was er veel trek, doch de vangst slecht. Om 11 uur hadden ze 70 Spreeuwen, weer een Usgors en vier Steenkneuters (vrouwtjes).

De dag hiervoor hadden ze twee grauwe Kiekendieven geslagen.

Deze waren reeds de hele zomer boven het Zwin, en de vogelvangers hadden ze op het oog, om ze te vervangen voor twee anderen die hun koppen hadden stukgevlagen in de voliëres, behorende bij het theehuis op het vliegveld te Knocke.

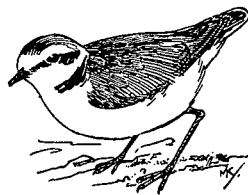
Je leert bij deze vogelvangers veel vogels kennen, ook die, welke hier zelden voorkomen, en die je anders op de trek niet herkent.

Toch is dit een beroep, dat ons als vogelliefhebbers heel erg tegen de borst stuit.

Wij kunnen eigenlijk niet goed begrijpen, dat dit nog toegelaten wordt.

Nederlandse ringresultaten bij de strandpluvier

door J. Walters

Hoe bekend het vogel-ringonderzoek ook bij de natuurliefhebbers mag zijn, van de gedetailleerde resultaten van dit onderzoek weten slechts weinigen. Jaarlijks worden vele bladzijden in het tijdschrift „Limosa” van de Club van Nederlandse Vogelkundigen volgedrukt met honderden terugmeldingen, doch door de beperkte oplage van dit tijdschrift en door zijn vrij geringe bekendheid komen deze terugmeldingen slechts weinigen onder ogen.

Hoezeer dit ook te betreuren is, het is duidelijk, dat het niet de bedoeling van dit artikeltje kan zijn om hierin verbetering te brengen. Hiervoor zijn de aantallen té groot. In het verslag van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden in „Limosa” over 1952 bijv. was sprake van ongeveer 1400 terugmeldingen.

Van alle gegevens in de loop der jaren betrof slechts een uiterst gering percentage de Strandpluvier, waardoor het wel mogelijk is in kort bestek alle Nederlandse ringresultaten bij deze soort — welke mijn bijzondere belangstelling geniet — de revue te laten passeren. In het zoëven genoemde verslag van Leiden komt slechts één terugmelding van deze soort voor en er zijn vele jaren voorbij gegaan, dat wij de naam Strandpluvier zelfs in het geheel niet in de ring-publicaties aantreffen.

De oorzaken hiervan moeten worden gezocht zowel in het geringe aantal bij deze soort aangelegde ringen als ook in het feit, dat de kans op terugmelding bij een dergelijke kleine vogelsoort altijd veel geringer is dan bij grotere en meer opvallende soorten.

Het aantal aangelegde ringen mag inderdaad zeer gering worden genoemd: Van het begin van het Nederlandse ring-onderzoek af (in 1911) tot en met 1940, dus over een periode van dertig jaren, werden in totaal 85 Strandpluvieren geringd (Dr. G. C. A. Junge in „Limosa”, 1941, nr. 14, p. 116).

Gemiddeld dus nog geen 3 ex. per jaar konden in geheel Nederland door alle vogelringers tezamen van een ringetje worden voorzien! De jaren na de oorlog toonden weliswaar een sterke verbetering, doch de aantallen bleven gering, vooral wanneer men in aanmerking neemt, dat de Strandpluvier in ons land toch geen zeldzame broedvogel is. De in onderstaand tabelletje opgenomen cijfers maken een en ander wel op overtuigende wijze duidelijk.

jaar	aantallen aangelegde ringen (incl. nagekomen meldingen)	
	a. bij de Strandpluvier	b. alle vogelsoorten
1946	6	11.636
1947	10	17.590
1948	21	27.867
1949	48	24.650
1950	3	25.134
1951	20	28.942
1952	63	19.830

Dit schamele resultaat vindt wel in de eerste plaats zijn oorzaak in de grote moeite, welke men zich moet getroosten om een of enkele exemplaren van deze soort te kunnen ringen. Als van alle steltlopers zijn de jongen nestvliegers. Reeds enkele uren na het uitkomen bevinden zij zich vaak op tientallen meters van het nest, zodat ze dan reeds in de omgeving opgespoord moeten worden. Een ieder, die ervaringen op dit punt heeft, zal weten, hoe ontzettend moeilijk dit vaak reeds kan zijn. In tegenstelling tot wat men misschien zou verwachten, zijn de groter wordende jongen meestal nog véél moeilijker te vinden, zo niet geheel onvindbaar. De oorzaak hiervan moet wel worden gezocht in de geringere bereidheid van de oudere jongen om zich bij het alarm van de ouders te „drukken” en in het grote gemak, waarmee dergelijke jongen zich onzichtbaar voor het naderende gevaar over grote afstanden zéér snel kunnen verplaatsen.

Ondanks het geringe aantal aangelegde ringen bestaan er op het ogenblik toch nog acht Nederlandse ringresultaten, welke hieronder in chronologische volgorde zijn opgenomen.

1. een op 2 juli 1920 te Hoek van Holland geringde jonge vogel werd 15 september d.a.v. geschoten aan de mond van de Slack, Ambleteuse, Frankrijk.
2. een op 19 juni 1920 te Oosterend op Texel geringd donsjong werd 30 september 1922 als volwassen vogel geschoten te Noja bij Santander in Spanje.
3. een op 18 Juni 1948 als pullus* op Vlieland geringd exemplaar werd 21 mei 1950 op het Duitse Waddeneiland Wangeroog broedend op drie eieren aangetroffen (het was een ♂).
4. een op 10 juli 1951 bij Amsterdam als pullus geringd exemplaar werd 16 september d.a.v. geschoten in de baai van Authie, departement Somme, Frankrijk.
5. een op 19 mei 1952 bij Amsterdam als pullus geringd exemplaar werd

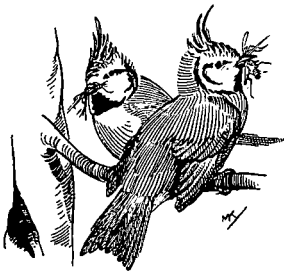
in oktober d.a.v. geschoten langs één der rivieren te Oliva, Valencia. Spanje (afstand hemelsbreed circa 1450 km.).

6. een op 25 juni 1952 bij Amsterdam als pullus geringd exemplaar werd op 18 september 1953 dood gevonden aan het strand te Montalivet, Gironde, Frankrijk.
7. een op 27 mei 1953 bij Amsterdam als adult* ♀ geringd exemplaar werd op 28 mei 1955 aldaar wederom broedend aangetroffen op circa 1200 m. van de plaats van ringen.
8. een op 13 juni 1953 bij Amsterdam als pullus geringd exemplaar werd op 2 juli 1955 broedend aldaar aangetroffen (het was een ♀) op circa 3½ km. van de plaats van ringen.

Uit de beschikbare gegevens blijkt, dat de soort in Z.W.-richting wegtrekt — zoals trouwens een zeer groot deel van onze broedvogelsoorten — en dat in de september-maand al een groot deel van onze oude en jonge vogels honderden kilometers van de Nederlandse broedterreinen verwijderd is.

Rechtstreekse waarnemingen op onze broedterreinen bevestigen de sterke wegtrek in augustus en september. Bij Amsterdam zag ik in september nog maar weinig Strandpluvieren. In „De Nederlandsche Vogels” wordt gezegd, dat de wegtrek vanaf einde juli, misschien zelfs vanaf begin juli, plaats vindt en voortduurt tot in september, met vermelding van waarnemingen in oktober en zelfs enkele in november en december. Na de publicatie van dit werk werden nog (zeldzame) waarnemingen bekend in januari en februari. Daar de soort in maart al weer begint terug te komen, zijn thans dus uit alle maanden van het jaar waarnemingen gemeld.

* pullus = pas uitgekomen jonge vogel; adult = volwassen vogel. (red.).

Bij een kuifmezenest

door A. N. Swart

In mei 1955 observeerde ik een paartje Kuifmezen met zeven jongen van circa acht dagen oud in een holle boomstronk bij Hoenderloo.

In vier verschillende tijdvakken van de dag controleerde ik het aantal malen dat de jongen gevoederd werden. Ik controleerde tussen 3.45

uur (zonsopgang 4.33) en 20.50 uur (zonsondergang 20.41 uur).

Om 4.13 uur vloog een der vogels voor de eerste maal uit het hol (laatste ochtendschemering). Het eerste uitvliegen van de andere vogel heb ik niet kunnen vaststellen. Deze zat bij nadere beschouwing niet op het nest. De eerste uitvlucht duurde 15 minuten. Daarna keerden de vogels terug met een dagfrequentie waarvan het gemiddelde per vier tijdvakken varieerde tussen 2.1 en 2.9 minuten. We kunnen dus wel veilig aannemen dat de vogels de gehele dag gemiddeld om de twee en een halve minuut voedsel brachten. Om 20.17 uur vloog een der vogels voor de laatste maal uit en bleef 17 minuten weg (eerste avondschemering).

In de door mij opgemaakte lijst met aantekeningen variëren de tijden in de vier tijdvakken respectievelijk van 0—11, 0—8, 0—8 en 0—3½ minuten, de eerste ochtend- en de laatste avondvlucht buiten beschouwing gelaten. Het cijfer 0 drukt uit dat beide vogels tegelijk bij het nest arriveerden, wat nogal vaak voorkwam.